

2017-254

Archeologienota Wielsbeke Grote Molstenstraat

Programma van maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

10-1-2018

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag te Wielsbeke Grote Molstenstraat, gelegen buiten woon- of recreatiegebied waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 5000m² of meer beslaat en de aanvrager een natuurlijke persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon is, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein, gelegen in Wielsbeke, bevindt zich ter hoogte van de Grote Molstenstraat en de Stationstraat in de provincie West-Vlaanderen. Het plangebied, met een oppervlakte van ca. 5745m², wordt ingesloten aan de westelijke zijde door de Stationstraat en aan de zuidelijke zijde door de Grote Molstenstraat. Langs de oostelijke en noordelijke kant bevinden zich landbouwgronden. Het terrein wordt voor het grootste deel ingenomen als akkerland. In het noorden bevindt zich een grote hangaar van ca. 750m² met een licht verharde toegangsweg in kiezels en asfalt. In het uiterste zuidoosten bevindt zich een leegstaande woning van 115m², Grote Molstenstraat 18, met twee kleine bijgebouwen. Langsheen de hangaar en aan de leegstaande woning bevinden zich enkele bomen. Kadastraal gezien kan het terrein teruggevonden worden op: Wielsbeke, afdeling 1, sectie B, percelen 133D, 124A en 133E.

De geplande werken omvatten twee luiken. In eerste instantie zullen de bestaande gebouwen (woning, bijgebouwen en hangaar) afgebroken worden, de aanwezige bomen geroid en de verhardingen uitgebroken. De woning Stationstraat 20 hoort niet bij het plangebied en zal behouden blijven. Nadien zullen twee grote gebouwen opgetrokken worden die elk voorzien zijn van meerdere interne units, 15 KMO-loten in totaal, met oppervlaktes tussen 144 en 252m². Daarnaast worden verhardingen voorzien met parkeerplaatsen. Langs de zuidelijke en westelijke zijde zullen kleine groenzones aangelegd worden. De geplande werken zullen een nefaste impact hebben op het bodemarchief en bijgevolg op het mogelijke archeologische erfgoed over het volledige plangebied.

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig waarbij alle relevante en beschikbare bronnen teruggevonden werden en geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet gestaafd, maar wel verwacht worden. De geplande werken zullen een nefaste impact hebben op het bodemarchief over het volledige plangebied.

Het geselecteerde gebied voor verder archeologisch vooronderzoek komt overeen met het totale terrein van ca. 5745m² groot. Er wordt geopteerd om vooronderzoek uit te voeren in de vorm van proefsleuven. Deze techniek is volgens een kosten-batenanalyse de beste optie om alle archeologische informatie te verzamelen. Andere vooronderzoeken (boringen, geofysisch, oppervlakteprospecties en metaaldetectie) zijn niet zinvol en dienen bijgevolg niet uitgevoerd te worden.

2. Administratieve gegevens en afbakening

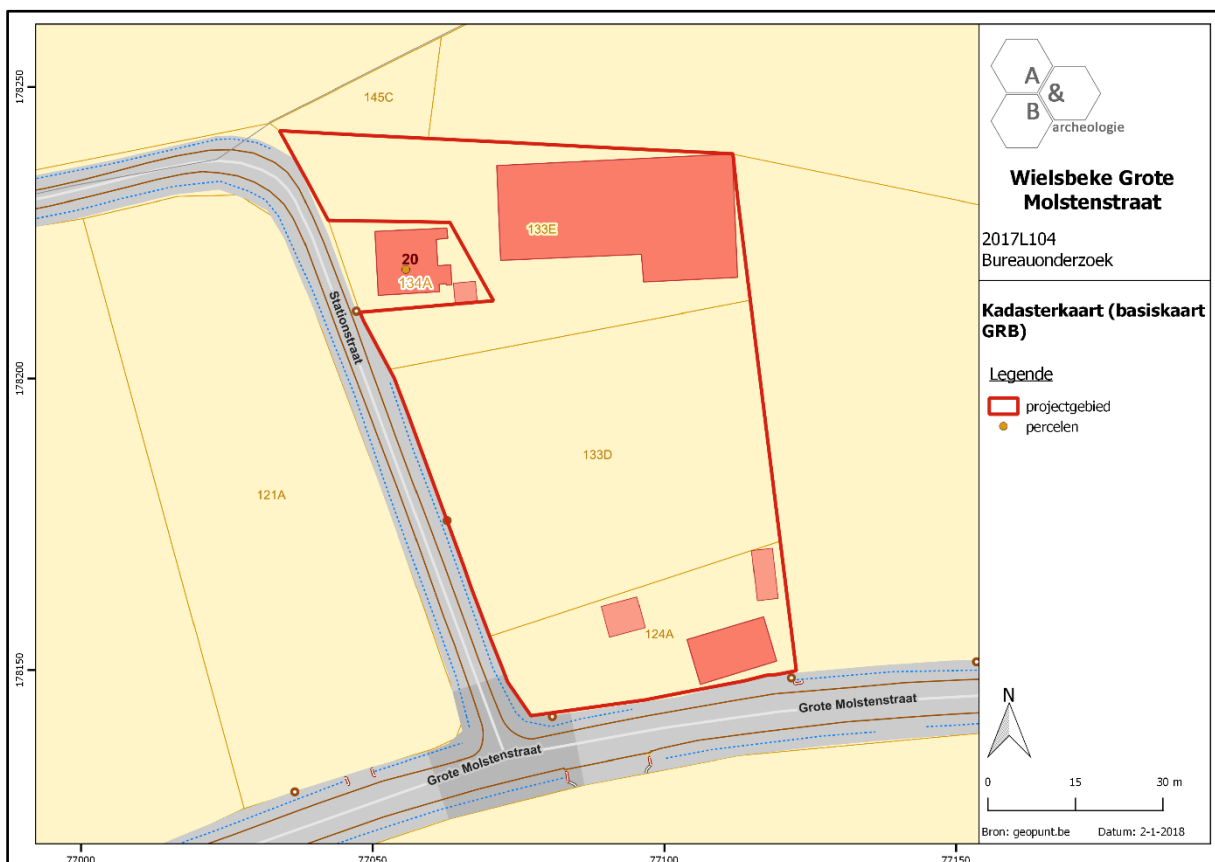
Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Wielsbeke, Grote Molstenstraat en Stationstraat

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 77034 en Y: 178142; X: 77122 en Y: 178242

Kadastergegevens: Wielsbeke, afdeling 1, sectie B, percelen 133D, 124A en 133E

De geplande werken zullen een nefaste impact hebben op het bodemarchief over het volledige plangebied van ca. 5745m² groot.

Het verder vooronderzoek dient te gebeuren in uitgesteld traject. De geplande werken worden pas ontwikkeld onder opschortende voorwaarde van het verkrijgen van een vergunning, waardoor het economisch niet aan te raden is voorafgaand al kosten te investeren voor een sleuvenonderzoek. Daarnaast dient de hangaar, de leegstaande woning en de bijgebouwtjes afgebroken te worden en de bomen geroid. De bestaande gebouwen mogen enkel tot op het maaiveldniveau afgebroken worden en de bomen mogen enkel gekapt worden tot op het maaiveldniveau. Pas na afronding van het vooronderzoek mag de verdere uitbraak gebeuren, dit om het mogelijk archeologische erfgoed te vrijwaren.

Figuur 1 Zicht op het plangebied aangegeven op het huidig kadaster (bron: geopunt.be).

3. Vraagstelling

Het doel van de onderzoeken is het achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan ook de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

- Vraagstellingen voor een proefsleuvenonderzoek:
  - Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
  - Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
  - Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes? Kunnen de sporen in verband gebracht worden met de gekende archeologische sites in de omgeving?
  - Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
  - Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
  - Kan een archeologische site uitgesloten worden?
  - Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en –technieken)

Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven de meest aangewezen methode is om het plangebied te onderzoeken.

De afbakening van het onderzoeksgebied komt overeen met het totale plangebied zoals te zien op figuur 1. De voorziene onderzoeksmethode moet niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden.

- Proefsleuvenonderzoek

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven in het onderzoeksgebied. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middenpunt tot middenpunt). De inplanting houdt bovendien, op vraag van de opdrachtgever, rekening met de toekomstige gebouwen en funderingen. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed. In dit geval zullen 6 bijna OW georiënteerde sleuven aangelegd worden. Daarnaast worden extra volg-, dwarsleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Deze worden vrij gekozen door de uitvoerende erkende archeoloog tijdens het veldonderzoek.

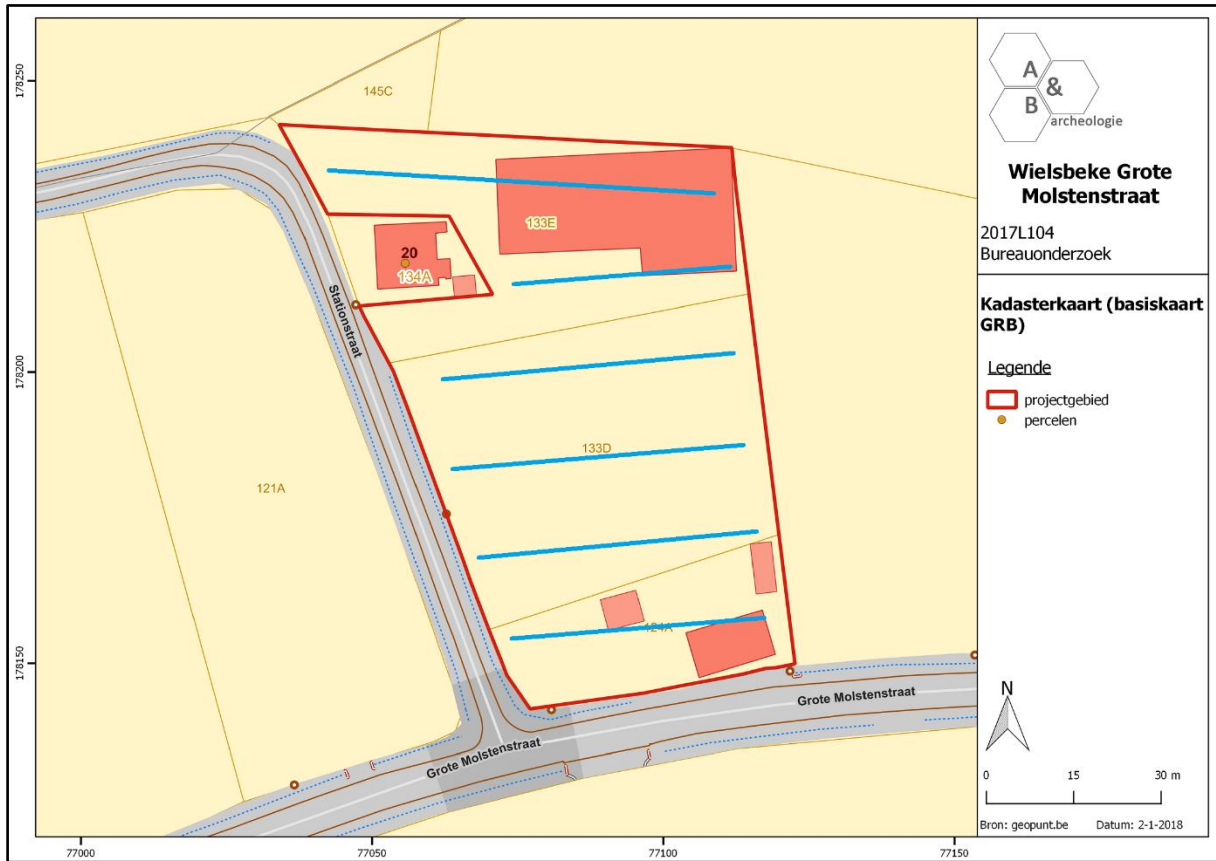
Er wordt 10%, oftewel ca. 575m², van de onderzoekbare oppervlakte (ca. 5745m²) opengelegd door middel van sleuven en 2,5%, oftewel ca. 144m², door middel van volg-, dwarsleuven of kijkvensters. In totaal wordt zo 12,5% oftewel 719m² onderzocht. Op die manier is er een maximale info voor een minimale kost.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bv. urnengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

Figuur 2 Projectie van de zes sleuven op de geplande werken (bron: geopunt.be).

Figuur 3 Sleuvenplan geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be).

5. Gewenste competenties

- Het team voor het proefsleuvenonderzoek moet bestaan uit minstens 1 archeoloog met minstens 100 werkdagen ervaring met onderzoek op zandleemgronden en met sites uit de metaaltijden, Romeinse en middeleeuwse periode.
- Het team voor het proefsleuvenonderzoek moet bestaan uit minstens 2 archeologen met minstens 40 werkdagen veldervaring met proefsleuvenonderzoek in zandleemgronden.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.